

Głos Pszczyński

Tygodnik poświęcony sprawom politycznym, gospodarczym, społecznym i kulturalno-oświatowym ludu śląskiego.

Cena prenum. z przesyłką pocztą:	
Rocznik	2.- w zł
Półrocznik	1.- w zł
Kwartalnik	2.- w zł
Miesięcznik	~70

Wychodzi w każdą sobotę.
Redakcja i Administracja: Pszczyzna, ul. Kopernika 18/1 p.
Konto czekowe: P. K. O. Nr. 307.380.

Ceny ogłoszeń:
Ogłoszenie zwykłe za 1 mm 40 gr.
w tekście 50 gr. przed tekstem 80 gr.
Przy kilkakrotnym ogłoszeniu znaczna zniżka.

Rocznik 3

Pszczyzna, dnia 20 lutego 1932

Nr. 8

Stan rolniczy woła ratunku.

Po kryzysie w przemyśle i wzmagającym się coraz to bardziej bezrobociu u nas i w państwach sąsiadnych przyszedł ciężki kryzys na stan rolniczy. Producent rolny, odcięty od naturalnego swego odbiorcy, konsumenta przemysłowego, którego pojętności z dnia na dzień upadała, stoi dziś bezradnie, zużywając swą substancję i uchojąc z dnia na dzień.

Rozpoznać się od wielkiej własności. Podatek progresywny, aczkolwiek pomyślany jako neutralizujący, jednej rzeczy nie przewidział, która musiała się okazać w skutkach fatalną, to jest obniżenia stopy żywotowej naszej słachy ludzkiej. Co wykupił w części wielką własność. Stopa żywotowa u robotnika bardzo ciężko daje się obniżyć i prowadzi ten proces do ciężkich i przewlekłych strajków, jakich byliśmy świadkami w Anglii i Czechosłowacji. Wielki właściciel nie strajkuje, lecz nie umie się ograniczyć w swej wygórowanej stopie żywotowej i nie potrafi dostosować wydatków do uszczuplonych dochodów. Trudno bowiem wina powiedzieć synowi, nie podjeżdżać na uniwersytet, bo dawać i było polaniano, trudno powiedzieć córce, nie podjeżdżać na bal, bo nie mamy pieniędzy na niechędne choćby urządzenie. Pieniądzy niema, więc się pożyczają na wysoki procent w Banku Rolnym lub jakichś lichwiarskiej instytucji, a gdy trzeba weksle odnawiać, gdy trzeba uplać pożyczkę — wtedy niema z czego. Do podatku progresywnego przyszły im świadczenia sorjalne, przyszły wygórowane płace i deputaty czeladzi, których dla miłego spokoju nie było można odbudować na poczekaniu a teraz, gdy ceny wszelkich produktów spadły gwałtownie, wielka własność stała się niewypłacalną.

Nie wiele lepiej powodzi się średniej własności i ona cierpi coraz niedostatki żyje z dnia na dzień z własnej substancji, która zużywa raptem i wyczerkuje z niekoniem końca kryzys. Średnia własność bardziej jest dostosowana do życia, potrafi, gdy tego zażąda potrzeba, ograniczyć swe potrzeby, lecz nawet przy pewnym uprzedmiotowieniu własnego gospodarstwa nie potrafi zwać końca z koncem. Chociaż z reguły nie jest do tego stopnia zadłużona, to niemniej nie może się na czas wywiązywać z przyjętych na siebie obowiązków.

A co mówić o naszej drobnej własności, o naszym polskim chłopie, który nigdy nie dawał, który tkwił się po Ameryce i po Sasach za zarobkiem, ażeby nie paść ofiarą śmierci głodowej. Nie miewał się chłop polski w statystyce bezrobolnych, chociaż leżał go na milijony, nie należał do klas chorych, chociaż śmierć u niego ma najobfitsze żniwo, nie strajkuje i nie buntuje się, bo brak mu uświadomienia masowego, jak to ma miejsce u robotnika przemysłowego, a gdy narzeka, to mało kto go słyszy, bo taka już rola drobnego chłopu, by cierpieć i czekać na lepsze czasy.

Zdawalo się, że przez parcelację biedny chłop dojdzie nareszcie do jakiegoś prymityw-

nego stopnia dobrobytu, lecz całą tę robotę prowadzoną powoli i nieudarnie zmierzano najlepszą koniunkturę rolniczą, a dziś, gdy chłop drobnym niema na nowe spodnie i buty, każą mu płacić ceny niepomierne wysokie z jego pusłej kieszeni. To, co się dzieje obecnie u nas na Śląsku w poszczególnych gminach przy przewłaszczeniu, to jest robota niepożyteczna i państwu. W czym interes leży przewłaszczenie z podatkami pod adresem parcelanta? Przecież chłop goły, bez wszelkiego kredytu w naszych drobnych kasach, bez kredytu w „obciężeniu” Banku Rolnym i tak nie wytrzyma z rekawą pieniędzy, skoro ich w kieszeni nie ma. Przy obciążeniu nieruchomości ziemi, przy katastrofalnym upadku wszelkich cen, albo ceny ziemi trzeba obniżyć do norm jej rentowności, albo też przewłaszczenia w tej chwili wstrzymać, inaczej posiejemy bolszewizm wśród spokojnej i pracowitej naszej ludności. Obok ceny ziemi, zbyt wygórowanej jak na obecne czasy, różne lupskury zerują na organizmie chłopskim od pokątnych pisarzy, którzy piszą petycje bezowocne, do niektórych posłów nawią „ludowych”, którzy biorą tysiące dolarów za „usługę” parcelacyjną.

Odwieczną bolączką stanu rolniczego, to stosunek cen produktów rolnych do cen produktów przemysłowych. W Cieszynie wojskowe płaci 60 groszy za kilogram mięsa, inne zakłady płacą nie wyżej złotego a prywatny konsument płaci 1 zł 40 gr. za kg dobrej wolowiny. Z takich cen, chociaż Cieszyń uchodzi za najdroższe miasto w Polsce, wynikają ceny żywej wagi za bydło od 25 do 60 groszy za kg. Nikt jednak nie kupuje dziś według żywej wagi. Rolnicy płacą za litra wagę od 60 do 90 groszy, przeciętnie wędrowności i skóra idą na opłatę 1 zysk. Ceny mleka i masła spadły do minimum. Mleko płaci się od 18 groszy w mleczarniach, do 35 groszy w drobniej konsumpcji przy dostawie na miejsce, za masło deserowe, sterylizowane, płaci się 4 zł 60 gr. za kg. Mleko było jedynym artykułem, które jeszcze trzymało chłopu naszego przy życiu. Co będzie, gdy i ta podstawa zniknie? Jesteśmy ponadto po roku bardzo suchym, niema paszy dla bydła i trzeba ją sprowadzać wagonowo zdaleka po cenach niepomierne wysokich. Stosunek, oświadcza, do tego stęchła, płaci się u nas do 12 zł, stają łacznie do 16, kończywie do 22 zł, owies do 26 zł, gdy pszenica kosztuje 26, żyto 24 złote! Rolnik zgrabliwy harakiri, gdyby był na szpradzieł a paść pusić na targ, bo za bydło nie otrzymałby nie a paśza wskitek masowej podażi zesłały także do zera, nie mówię o tem, że gospodarka rolna bez bydła jest nie do pomyslenia.

Gdy tak produkta rolne stoja w cenie daleko niżej kosztów produkcji, ceny bulwica, wapna, cementu, węgla i żelaza stoja niewzruszone na wyznaczonej kartelowej.

Ceny węgla pozostają niezmiennie a ceny drzewa ledwie ze trochę z miejsca ruszają. Nikt nie liczy się z siłą kupna konsumenta krajo-

wego, a na konsumpcję zagraniczną niema wcale co liczyć, bo wszystkie państwa odgraniczają się od nas barierą celną. Pozostajemy sami dla siebie. W tych warunkach nasz Rząd nasz bezwzględnie wglądając w gospodarkę różnych konserwów węglowych, kartelów cementowych i żelaznych, bo to, co się w naszych czasach i na naszych oczach dzieje, jest rabunkiem biednego odbiorcy na glądziej drodze. Dlatego tonia węgla kosztuje 40 kilek złotych, gdy górnik pracuje za psą cenę, dyrektorzy pobierają tysiące dziennie a dyrekcje w kraju i zagranicą smuglują milionowe zyski i w dodatku wykazują niedobory, ażeby podatku nie płacić. Dzieje się wielka krzywda konsumentowi a wszelkie zyski naszych bogactw naturalnych i skrzętnych pracy naszego robotnika toną w bezdennych kieszeniach obcych, międzynarodowych lupskorów.

Bydło i skóra są za bezcen, lecz skóra na obuwie bardzo nieznacznie polanila. Fabrykanci wymagają się na stare i drogie zapasy i długo się jeszcze będą wymawiali, dopóki Rząd nie wglądnie w ich kalkulację.

Rząd wprowadził wiele roli i przyniesiła dla polnienienia stanu rolniczego z jego obecnej ciężkiej sytuacji, ale to rzeczy idą zbyt powoli w stosunku do gwałtownie postępującej ruinie stanu rolniczego. Przecież dla Polski stan rolniczy jest fundamentem i na długo jeszcze nim pozostanie, a z sytuacji obecnej, gdy pizemysł ledwie dwsy, albo jest zainkuiety, wynikoloby, że przyniesi chialby się odzysk kosztowno rolnictwa.

Stan rolniczy podnosi zatem apel do sier rządowych, by pospieszono mu z wydawną i szybką pomocą. Do postulatów jego najpilniejszych należą: zniesienie wyzysku kartelowego, obniżka cen przemysłowych i surowców do paritetu cen produktów rolnych, obniżenie państwowej ceny roli do granicy przeciętnej rentowności, pospieszenie z łanami kredytami a przecięcie części wysokich odsetek długów rolniczych na koszt państwowo.

Splacić dług wdzięczności.

W dziejach ludu śląskiego jest złołiem zgłoskami zapisane nazwisko ś. p. Władysława Szymbińskiego, b. dyrektora Szkoły Rolniczej zimnowej w Cieszynie. I niema w nim (wiedziemu) przesyady, jeśli się zwazy, że był to człowiek, który na polu podniesienia gospodarczego naszego ludu wiekiego polował niepospiesznie za służą. W swej wroczliwej skromności nie dążył nigdy do zdobycia jakiegos wybitnego stanowiska w życiu społeczno-gospodarczym, a tem mniej politycznym, kontentował się niepokojną stosunkowo posadą dyrektora szkoły rolniczej, lecz obowiązkom swym poświęcał się z nadzwyczajnym zapalem, oddał na usługi prowadzonego przez siebie zakładu całą swą głęboką wiedzę fachową, bo, mało powiedzieć, on swój

zawód nauczycielski ukochał, tak, jak niemniej kochał powierzając sobie młodzież. Leczna rzecz jego uczniów i wychowanków z wdzięcznością i pietą wspomina swego drogiego nauczyciela, który ich otaczał ojcowską wprost opieką.

Lecz s. p. Szybiński nie zamknął się jedynie tylko w pracy szkolnej, on był nauczycielem i poza szkołą, gdy w nie wolne od nauki oraz w czasie wakacji szkolnych przebiegał — rzecz można — wzdłuż i wszerz cały ówczesny Śląsk Cieszyński i nauczał, prostując niyne poglądy w rolnictwie, udzielając zbawienych rad i wskazówek, dodając otuchy w moźnoźnej pracy naszego rolnictwa. Wszak spokojne pokolenie pamięta jeszcze dobrze jego odczyty wędrownie, które cieszyły się zawsze wielkiem wzięciem i liczną frekwencją.

Wiesze szeryl on i popularny słowak wiedzę rolniczą także za pomocą słowa drukowanego, wydając szereg książek i broszur z zakresu rolnictwa, oraz zachęcając swych uczniów — i to ze skutkiem — do próbowania swych sił na polu piśmiennictwa rolniczego.

S. p. Szybiński zmarł w r. 1909, a zwłoki jego spoczęły na cmentarzu konunalnym w Cieszynie. Obecnie zachodzi konieczność trwałego zabezpieczenia jego mogiły i sprawienia chociażby skromnego nagrobka, a to wobec zniszczenia dotychczasowego. Sprawą tą zajął się Związek absolwentów Szkoły rolniczej w Międzywiciu, który w porozumieniu się z kilkoma b. uczniami s. p. Szybińskiego i Towarzystwem rolniczym w Cieszynie załatwił potrzebne ku temu formalności.

Okazało się, że na kosztła sprawienia sporego grobu, przeniesienia zwłok i zakupu nagrobka jest potrzebny fundusz kilkuset złotych i z tego powodu zwracają się wyżej wymienione instytucje z gorącym apelem do wszystkich rolników Śląska Cieszyńskiego, a zwłaszcza jego b. uczniów z tej i z tamtej strony Olzy, aby przez złożenie dobrowolnych datków umożliwiły zabezpieczenie swemu nauczycielowi trwałego i godziwego miejsca wiecznego spoczynku na ziemi śląskiej, dla której dobra najpysznie lata swego życia s. p. Szybiński poświęcił.

Łaskawe datki można składać we Związku Spółek rolniczych w Cieszynie na osobne konto lub też bezpośrednio do rąk Pawła Kozusznika, urzędnika Banku Ewangelickiego w Cieszynie, któremu powierzono sprawy kasowe zbiórki.

Alojzy Machalica, dyrektor Szkoły rolniczej w Międzywiciu. — Karol Palarczyk, poseł sejnowy i prezes Towarzystwa rolniczego. — J. Michalik, prezes Związku absolwentów szkoły rolniczej. — Karol Buzek, prezes Związku Spółek rolniczych w Cz. Cieszynie.

Feldwache Nr. 3.

Frajter Serfajka westchnął z cicha, gdy odebrał swa służbę, uderzył mocno pięcią, zasalutował i odeszedł pod las, na straconą wieść, — razem z dziesięcioma towarzyszami niedoli.

Wieczór właśnie nadchodził i ostatnie odłaski słońca złożyły się na zachodzące, gdy nasza czeladka stanęła u celu. Ha! Tu! Tu! Tam! Tam! Nie będzie dobrze. Pięć chłopów do łopaty i wyrzucić porządnie dekung, trzej będą nosić z lasa drzewo, choiny i liście, a ty, Żarłok, wróc się do Kwatery i przynies mi szynclę, co mam schować w sasku u Frytki, zaraz na prawe stronie w kacie. Jakby cię kto z olców spółkał, zamelduj Feldwache Nr. 3, miedźonę do batalionu Ty. Mizera, zdać oto do tych trzech chłopów a przynies mleka, albo kiszi, jeno uważaj, by cię telak nie chycił. W mig robota wargwała. Nie minęło godziny, a straż połowa Nr. 3 zaryta była do matki ziemi, po same uszy, ba nawet więcej, bo trzy czwarte schronu było w przewidywanym ataku kawalerii nakryte z wierzchu i tak mocno drzewem podbudowane, że niktłko koń z kozakiem, ale nawet słoń dwustuletni nie byłby się zapadł. Wnętrze schronu wyszcylane było drobną chmielą i liściem, a w dodatku trzech obrońców tej reduuty poszło do wsi, że-

Paweł Pilch, rolnik we Wiśle.

Gospodarka górala szwajcarskiego a naszego.

Pan Paweł Pilch, rolnik w Wiśle, odhł dziłki pomocy Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w r. 1928 miesięczną wycieczkę do Szwajcarii dla poznania tamtejszej gospodarki rolniczej. Wychodząc z założenia, że wspomnienia z tej wycieczki mogą zainteresować szerszy ogół gospodarzy, zwłaszcza z okolic górskich, zwrócił się do p. P. Pilcha z prośbą o ich napisanie, które poniżej umieszczamy. Redukcja.

Od czasu powrotu z wycieczki do Szwajcarii nie mogę mych myśli i pragnień zaspokoić z powodu zazdrości, jaką żywję do Szwajcarów, a właściwie ich gospodarki górskiej. Jestem tak zajęty gospodarką szwajcarską, ich urządzeniami, hodowcą bydła, pielęgnacją nawałów, uprawą jak i p., że nawet w nocy nie mam spokoju od myśli, jakby tę gospodarkę przenieść do naszych śląskich Beskidów. Namysłając się długo, jakby to zrobić — przekonałem się, że według naszej niemieckiej gospodarki jest to niemożliwe do zrobienia o własnych siłach za jedno pokolenie, ponieważ założenie takiej gospodarki jest połączone z wielkimi kosztami.

Chcę zainteresować szerszy ogół memi myśłami roblem po powrocie z wycieczki wykłady po wszystkich dolinach we Wiśle, lecz spotkałem się ze strony tutajtejszych gospodarzy z twardą opozycją, a nawet śmiechami. To wszystko nie zraziło mnie jednak do mych przekonań. Ja sam pobieram z Beskidu Ślaskiego i chodzę na wszystkie wykłady i kursa organizowane przez Śląską Izbę Rolniczą, co wszystko mi wiele tłumaczy i pomaga w gospodarce.

To się tak tylko dobrze mówi: „dawniej tak było, a dobrze było i cóż tam z głupiego opowiadania; co jest na dole, to nie jest u nas; co jest w Szwajcarii, to u nas nigdy nie będzie.” Jeżeli tak dłużej chłopci będą myśleć, stosunki się u nas nie poprawią, a jeszcze gorzej będzie. Czas się zmienić — trzeba do nich zmienić także nasze myśli, ho inaczej będziemy nędzarami i niewolnikami tych, którzy się wcześniej umieli dostosować do zmienionych czasów i warunków.

Dawniej pierwszym dochodem gospodarzy Beskidu Śląskiego były zaradki, uzyskane już w lasach państwowych, albo w innych przedsiębiorstwach, drugim naszym dochodem był „fundusz rezerwowy” — lasy, zaoszczędzone przez naszych przodków, które przez nierozdżę w czasach powojennych zostały wycięte do 80% pierwotnej powierzchni, a pozostałe po nich grunta stały się zupełniami nieużytkami, bo ich nikt ponownie nie sadzi, ani też uprawia. Dziś lasów niema, zarobków też niema, a

o ile są — to głodowe, niema gdzie popuścić pasę. A że chłopci nie umieją gospodarować, więc zwalają całą winę za ich biedę na Rząd, że im nie pokazał, jak się w górach gospodarować. Urządzenie wycieczki do Szwajcarii zrobiło pierwszy krok naprzód.

Muszę jednak zaznaczyć, że z wykładów i opowiadania ludziom niema żadnej korzyści. Im trzeba pokazać to, ro chce się im powiedzieć, — to będzie przewyższało wszystkie szkoły rolnicze, wykłady i pisanie. Chłop Beskidu Śląskiego jest tak niewierzący, że póki nie widzi, to nie wierzy. Ja, ponieważ — jako uczestnik wycieczki do Szwajcarii — widziałem lamiejszą lepszą gospodarkę, odiazu po powrocie do domu zacząłem przekształcać me gospodarstwo na wzór szwajcarski, jednakże ta akcja idzie dziś opornie, bo wszędzie bieda i brak potrzebnych na ten cel funduszy.

Trudno jest z gospodarstwa o złych dochodach stworzyć gospodarstwo o dobrych dochodach. Ale przed 50 laty Szwajcarzy byli także w takim samym jak my dzisiaj położeniu, wśród takich samych jak my trudności żyli, a jednak dziś żyją wrośt powszechnego dobrobytu. Ten dobrobyt osiągnęli tam dzięki usilnej pracy, oszczędności i wzajemnemu wspieraniu się. Wielką pomoc w przekształceniu gospodarki Szwajcarów okazał także tamtejszy rząd, który udzielał subwencji, dochodzących do 75% kosztów urządzenia wzorowego gospodarstwa.

Jestem bardzo wdzięczny panu wojewodzie Dr. Grazińskiemu, że mi umożliwił zwiedzenie tego niezwykle pięknego, ale tak mądre urządzonego i zagospodarowanego kraju, jakim jest Szwajcarii. Gdybym w tym kraju napotkał inne warunki dla gospodarstwa górskiego, to bym nie poruszał tej sprawy naprawy — naszej gospodarki, ale widziałem tam stokródz gorsze od naszych nieużytki, a śnieg pada tam niekiedy jeszcze w czerwcu a nawet sierpniu. Mam więc lepsze warunki do naprawy, musimy tylko sami chcieć być także lepszymi. C. d. n.

Czy redukcja pracowników w urzędzie pocztowym jest konieczną?

Jak się dowiadujemy, do tutejszego urzędu pocztowego przybył wyższy urzędnik pocztowy z Katowic, aby przeprowadzić redukcję pracowników pocztowych. Sądymy, że redukcja w dzisiejszych ciężkich i przełomowych czasach nie jest wskazana,

by zdobyć potrzebną ilość słomy, lub siana, jako ściółki.

Wrócił już i Żarłok ze szynclami i Mizera z mlekiem. Gefrajter Serfajka chcąc pozyskać swoich ludzi i przywiązać do siebie, rozdzielił po bratersku swoje zapasy, a potem tak zadysponował spę nas nie wolno. To zjadł, spacił nas może połowa, ale za to drugą połowę musi służby pilnować i tak po trzy godziny na zmianę, aż do rana. Gdyby inspekcja przyszła, zaraz wszystkich budzić, a nim wlezie do środka, to wszystkim będzie w porządku. A teraz inierantzista Kryczka odbiercie komendę. Wysłać jednego na numer dwa, drugiego na numer cztery, dwóch do lasu na wedyty, a wy sami wytrzeście ślepią i wytrzeście słuch. Jakby się, no, krzyweć, jeno za puszczure pociągnąć. To macie koniec, to mówiac, drugi koniec przywiał do szyl, położył się i zasnął. Kryczka był chłop nie głupi, ale strasznie zacięciem podszysy. Jak tu wśród ciemnej nocy rozróżnić swego od wroga, a jeszcze jak na koniach poleca, to nie będzie miał czełk czasu krzyknąć Jezus Maria i już będzie po nim. To też dla wszelkiej przeczności nie wysłał wedytów do lasu, a tem samem dwóch budrydów postawił przy sobie. Ty Pierneckie patrz na prawo, ty Vocacek naprzód, a ja będę się pa-trzył na lewo, bo stamtąd przyjdzie peniwnikiem inspekcja, żebyż kamratów na czas obudził, inaczej do lochu na wieki, albo kuła w łeb.

I znówu godzinka minęła. W międzyczasie

Kryczka połączył się z sąsiednimi strażami dwukrotnie, ale do lasu jakos nie miał ochoty wyskoczyć. Poco zresztą wybywałaby wilka z lasu. Jeżeli w lesie, czy za lasem, siedzą do-prawdy Kozacy, to nie trzeba ich drażnić. Im się też pewnikiem chce spać, a z kofmii w nocy wojować, to rzecz niefortunnna. A może to tylko taki głupek „Nachtlubner”, żeby czys za-bić, by żołnierz zadarmo komisiarza nie jadł.

Z tych rozmyślań racjonalnych nagle został spłoszony jakimś podejrzanym — szesletem od strony lasu. W migu oka karabin wzniął w powietrze, łokciem szturchnął dwóch kolegow, którzy to samo uczynili i tak chwile stał w pozycji wyczekującej, wsłuchując się w noca ciszę. Żeby psikawek choć na dziesięć kroków było widzieć, ale jakby na nieszczęście prze-strzelił między lasem a strażą trzecia od pół godziny przysłoniła jakaś mgławica, gwiazdy straciły zupełnie swój blask, a księżyc dopiero za dwie godziny miał zejść.

Na jaki nas tu wysłali i nie wiecie. Chyba te pierwsze nogi przyjdzie zginąć i jutro pies się po nas nie spyta. Przyjda inni i wona pódzie dalej. Serce zaczęło mi bić tak gwałtownie, że czuł jakby młotem każde jego uderzenie. Poczęło mi się robić gorąco i miewsoję. Ze te prawie w tym momencie świna ich nie-sie. Zawolał, czy nie, na resztę kamratów? A może powinniśmy przejdać wedle i prawie na nich nie trafiać, a wtedy niech się inni z nimi

a tem więcej w kresowym mieście, jakim jest Cieszyń. Wiemy dobrze, że tu pracownicy pocztowi poza swoją ciężką pracą zawodową każdą wolną chwilę poświęcają pracy kulturalno oświatowej. Biermy przykład z naszych sąsiadów Czechów, którzy w Czeskim Cieszynie nie tylko nie redukuje, lecz oświeceni powiększają swój personal w dwójnasób, mając na uwadze względy narodowe. Wśród pracowników pocztowych panuje ogromne przynębanie, tem więcej, że są już i tak przeciążeni pracą, muszą bowiem pracować po godzinach urzędowych. Mam nadzieję, że w interesie tu mieszkających obecnego dyrektora poczty, zamyka się wszelkie możliwości, aby nie stało w obronie swoich pracowników. Do sprawy tej powrócimy w najbliższej przyszłości.

Z Cieszyńskiego.

Z Kola Przeciół Harcerstwa Okręgu Cieszyń. W dniu 5 lutego odbyło się w małej salce Domu Narodowego w Cieszynie Walne Zebranie K. P. H. Dowiadujemy się ze sprawozdań, że praca organizacyjna w Kole tem więcej coraz intensywniej i staje się wciąż dołującą. Mimo ciężkiego okresu kryzysowego Kola liczy przeszło 150 członków, placących regularnie wkłady mies. opiekuje się 14 drużynami, zasila je materialnie, jak i moralnie. Dochód Kola w roku sprawozdawczym wyniósł około 2500.— zł, z czego większość wydano na cele harcerskie. Jak zjazd słowiański harc. w Przemyśle, na obozy wak. harc. msc. i żeńskiego, na szkolenie instruktorów i inne konieczne rzeczy. Pozostałość kasowa na rok następny wynosi ponad 800 zł, z czego 500 zł przekazano z inicjatywą prezesa na żelazny fundusz Kola, mający być stale pomazany na urządzenie przyszłej świetlicy i zdobycie lokalu własnego, z którego korzystałyby bez ograniczenia oba hufce cieszyńskie. W roku Walnego zgromadzenia, w którym wzięła udział przybyła z Katowic przewodnicząca Oddziału Śl. Harcerstwa p. Wanda Jordanówna, przyznano usługującemu Zarządowi pełne uznanie za dotychczasową działalność, poczem wybrano nowy Zarząd w następn. składzie: prezes prof. Bandura Wacław, członkowie Zarządu: prof. M. Baranowski, prof. J. Biernacki, dyr. F. Bogocz, urz. H. Osiński, urz. W. Reger, dyr. J. Rokiciński, urz. A. Sukienikówna, urz. O. Szarek, urz. P. Szefek, naucz. H. Teszarczykówna, urz. X. Weber; komisarz rewiz.: drowa Michejda, prof. A. Anders, prof. J. Sabela. Walne zebranie uchwalilo nadal zezwolić Zarządowi na kooptację innych członków w miarę potrzeb. We wnioskach podkreślono, aby rozwijać jak najgłębszą działalność relem zjednywania idei harc. jak najwięcej zwolenników, w przekonienu, że

Zdawoby się, że po wstąpieniu pierwszych kroków, zmierzających do zawarcia umowy prasowej między Polską a Czechami, nastanie między temi dwoma narodami stosunek przyjazny a prasa czechosłowacka zaprzestanie już swych nieprzyjaznych wycieczek pod naszym adresem. Nie mielibyśmy nie przeciwko temu, gdyby informacje o Polsce podawane przez czechską prasę, były podawane w formie obiektywnej. Tymczasem rzecz dzieje się przeciwnie. Wiadomości te są stale przekręcone w sensie dla nas wielce krzywdzącym i to nas smutno do zabrania głosu w tej sprawie. Mianowicie „Narodni Osobnosti” (nr. 11) pisze o Polsce, jako o „państwie policyjnem”, nawiązując do mowy p. min. Pierackiego, który rozprawiał się w sejmie warszawskim z zarzutami opozycji. Całość artykułu nacechowana jest zjadliwymi i niechęcią do Polski, wyrażoną otwarcie. Wogóle prasę czechską — nie wszystkich — cechuje jakas malpja złośliwości i radowanie się z niepowodzeń politycznych Polski. Dowód tego mamy w polakończym „Mor. Sleskym Denniku”, który w złośliwy

sposób triumfuje, że w Kónskiej na Śląsku czechskim została zamknięta polska szkoła gospodyń wiejskich. Z niełatwą oślinnością radocią pisze, że teraz już Polakom na Śląsku czechskim nie kwitnie pszenica (Polakom na Tesznieku już nekvetie pszenice). Poza tem tendencyjne przekręca prasa czechosłowacka fakty, twierdząc między innemi, że Czechom na Wołyniu powodzi się źle, że są przesiedlaniami przez rząd polski, że się uposażda ich szkolnictwem i t. p. Następnie apeluje do rządu polskiego, by nie zaniebawił popierania czechosłowackich na każdym kroku na Śląsku czechoskim, gdyż inaczej cierpi na tem interes państwowy. Jak widać z powyższego, Czechy zmierzają do tego, by spowodować prasę polską do zamknięcia w myśl mającej nastąpić umowy prasowej, ażeby w ten sposób zabezpieczyć się przed atakami prasy polskiej za swe niejalne postępowanie wobec Polski i mniejszości polskiej na Śląsku. Lecz chyba umowa prasowa ma inny cel, aniżeli ten, byśmy gietli w milczeniu przechodzili do porządku dziennego nad celowymi prowokacjami czechskimi.

z młodzieży i przez młodzież jedynie, odrodzenie kraju jest możliwe, że przyszłość pokoleń od tego właśnie zależy, jakie charaktery wyrosną z tych najmłodszych. Szkołą zaś urabiania charakterów, bezspornie najlepszą jest i być powinno prawdziwe harcerstwo. Mimo wszelkich ewent. uprzedzeń, które w niejednym sercu znajdują się, mimo bardzo ciężkich warunków, uznajemy, że czas i tu nas spotkać na harcerstwo inne i lepsze od tego, że trzeba się niem gorliwie zająć, gdyż cele i ideały jego są dla młodzieży bezspornie najpiękniejsze, konkretne, uczciwe i bardzo pozytywne. W tej też myśli życzymy nowemu Zarządowi jak najoświeconiejszych wyników dalszej pracy dla dobra ogólnego.

Z Towarzystwa Ogrodniczo-Pszczelarskiego w Cieszynie. Zwyczajem Oddziałom wyżej wspomnianego Towarzystwa uwagę na Zakład „Awenarius” w Cieszynie, ul. Walowa 5, w których wyrabia się bardzo skuteczny środek do zwalczania szkodników w sadach pod nazwą „Neodendryna”, która składa się z karbolinu, stężonego, dodanego do szkodliwych dla roślin kwasów, przez dodanie soli mineralnych, działających zabójczo na szkodniki jak np. na larwki, jak i mszyce, gasienice i na różne grzybyki. Neodendryna działa daważ silniej niż „Arbosalus” lub „Dendryna”. Liczne są najwyżej na 100 litrów wody 3—5 kg, co kosztuje tyle co „Arbosalus”. Neodendryna jest w użyciu większych ilości jest tańsza niż inne środki.

Ze Związku Śląskich Górali. We wtorek, dn. 9 lutego Pan Wojewoda Dr. Michał Grazyński przyjął delegację Głównego Zarządu Zł. Śl. Górali w osobach pp. Pawła Nogowczyka, Pawła Pilcha — z Wisły, Józefa Pyski z Ustrońa i A. Hellera z Brennej. Delegaci przedłożyli Panu Wojewodzie cały szereg spraw, dotyczących naszej ludności górskiej i podgórskiej, które Pan Wojewoda przyrzekł przychylnie rozpatrzyć i załatwić.

Składka na cele oświatowe. Na weselu p. Rud. Bobka z p. Dyblanowskiej w Harbutowicach zebrano 53 zł, które ofiarowano na cele Macierzy Szk. w Skoczowie.

Wydział Kola Macierzy Szk. składa Szan. Ofiarodawcom serdeczne podziękowanie.

ILOWNICA. Sprawozdanie z działalności Macierzy za rok 1931. W niedzielę, 31 stycznia b. r. odbyłymi się doroczn. Walne zebranie Macierzy. Liczne zebrani członkowie z zainteresowaniem wysłuchali treściwych sprawozdań funkcjonariuszy. Cudów rozumie się, w roku 1931 nie zdziałano, ale Kolo spełniło swój obowiązek pociehlenie. Odbyło 9 posiedzeń zarządu. Urządzono 3 odczyty, 2 przedstawienia, obchód Konstytucji 3 Maja, 2 zabawy i 1 bal. Zasad dla dzieci szkolnych wycieczki i gwiazdki. Przy Kolu istnieje Koło amatorskie i nowo założony chór mieszany. Liczba członków Kola wynosi 67. Biblioteka liczy 314 zb. w 362 tomach. Czytelników było 52, a przeczytano 484 tomów. Dochody w roku sprawozdawczym wynosiły 1201/77 zł, wydatki zaś 1039/84 zł. Ma-

trapią. Coś go chwytalo za gardło i czuł, że gdyby nawet chciał krzyknąć, nie dalby rady.

W tej chwili właśnie ponownie coś wystrzeliło tupełno, czuć było łamanie gałkami uderzenie kopytami. Ledwie że zdążył wykrzusić do sąsiada Złotka: Jezusku, Mario, już idź. Ty, Złotko, co robimy? Zamiast odpowiedzi, feldrulu i losungswortu Złotko wygarnął z karabinu, za nim Piernecki i Vocacek. Cóż było robić, strzelił i Kyrzyca. Na odgłos strzałów zerwał się z barlogu komendant straż, trajer Serfajka, lecz nie miał odwagi stanąć do linii bojowej, tylko rwał kolegów kwalownie za kamusze i półgłosem pytał się raz po raz: co jest, co jest. Kto tam idzie? Tańci, stojący w linii ogniowej, nie mieli czasu na odpowiedź, a może to straszenie nieprzyjaciela, by w tym momencie nastąpił ich praktyka. Chyba nie było to niechayba śmierć. Trajer Serfajka siedział chwilę bezradny, aż go frakter z magazynu trzasła po nosie. Oprzytomiał w tej chwili, wyskoczył na nogi i krzyknął: „enstellen, trzeba się przekonać co na przodku jest. Czy wystawili widetę w lesie? Zastrzelicie naszych ludzi, trzeba się przekonać”. Rekami oboma wstrzymał kolegów, zających w boju. Padło już przeszło dwadzieścia strzałów. Zaledwie zalogą straż Nr. 3 przestała strzelać, a tu na lewo i prawo padają gęste strzały. Nie minelo minut pięć, a szerokie na dwa kilometry przedpole Cerańki huczało i błyskało od strzałów.

Kapitan Immerdycki, siedzący w komendzie brygady, ostupał z przerażenia. Wszystkie straze polowe w ogniu, w powietrzu, ani jednego. Czyżby doprawdy niespodziewany napad, czy też jakieś straszne nieporozumienie? Na wszelki wypadek zaalarmował pułk, zbudził brygadiera i cały jego sztab i pchnął dwa bataliony jako posiłki w pole. Nie minelo minut dziesięć, a strzelanina tak się wzmożła, że sztab brygady przyszedł do przekonania, że i dwa bataliony znalazły się w kontakcie z nieprzyjacielem. Wyślano dalsze dwa bataliony w kierunku najgęstszej ognia. Sam brygadier we własnej osobie obiał komendę i dotarł aż do linii strzały polowej.

Już po drodze spotkał kilku postaci, które wymknęły się z ognia i szukały zbawienia w ucieczce. Dokąd? Hali! Co tam jest na przodzie? Z kim się tam bijecie? Na te wszystkie pytania nie było odpowiedzi. Rzecz znamienna, od lewego skrzydła poczęło się powoli uspokajać, po chwili zupełnie zamilkły ostatnie strzały, tylko prawe skrzydło tem zapamiętały przalyło nieprzyjaciela. Lecz z tam się uspokoiło. Zapanowała straszna cisza po burzy, przerywana tu i tam pojedynczymi wystrzałami. Brygadier zrozumiał powoli całą sytuację. Zrobiło mu się tak głupio, że wystydził się sam siebie. Wstrzymał dalszy pochód wysunętej rezerwy, zabrał kilku olicerów i rozpoczął inspekcję placówek. Po pół godzinie stwierdził, że pierwsze strzały padły na pla-

owce Nr. 3. Przed nim stoi wyprężony jak struna gefrajter Serfajka i belkocze jak we wrzodzie.

— Ty pierwszy strzelał, ułermo? Do kogoś strzelał?

— Ja nie pierwszy, panie brygadierze, melde posłusznie. To ktoś na lewo”. Trudno się było przyznać do tego, że się spało. Ale i to się wyjaśniło. Gdy brygadier zobaczył borsucze gniazdo strazy Nr. 3, omal go szlak nie trafił. Piec tornistrow i brodoskok ułożonych było w jeden rząd, rzecz jasna, że polowa załoga spała. Kto spał, a kto służyć pełnił, łatwo było odgadnięcia. Brygadier wyłaził z rowu, wyładował wszystkie kławy, na których świat i armja ce i ka stała i całą feldwardę pod bagietami oddawał podziękować kazal do komendy brygady. Cała batalia nola mimo wszystkich wesoło się skończyła. Bohaterom strazy polowej Nr. 3 odebrano na dni 14 karabinów, z czego nie było bardzo zażmucił. Serfajka został zdegradowany i strasznie spowieniany językiem służbowym. Na drugi dzień rano przed placówką Nr. 3 znalazłono biedną szwadron chłopską nieżywa. Miała w sobie ze dwadzieścia kul — oto pierwsza ofiara nieporozumienia wielkiej; mściwej, światowej wojny. Śmierć bohaterską poniosła w nocy na pastwisku (o nocnej bitwie pod Cerańką jeszcze dalsze tamtejsi chłopci opowiadają dziwnie, nie znając oczywista tajemnicy owej strasznej nocy).

Koniec.

